

5.1 BIB0XX - BIBLIOGRAFIJE, PRINOVE ... (ABC, UDK)

U tu grupu ispisa spadaju sve liste prinova za različitu vrstu građe, nacionalna bibliografija i sve ostale bibliografije i liste u kojima su bibliografske jedinice uređene po abecedi ili po UDK grupama.

Ispise iz grupe BIB0XX oblikujemo iz lokalne baze podataka. Grupa sadrži dva ispisa:

- BIB001 - abecedni ispis,
- BIB002 - ispis po UDK.

Za ispise iz grupe BIB0XX karakteristično je da je ispis podeljen na bibliografski deo i na registre.

U vrhu prve strane bibliografskog rada ispisuje se naslov u obliku u kome smo ga uneli pri parametrima.

Pojedinačna strana ispisa sadrži zaglavlje i donje zaglavlje. U zaglavlju se ispisuje tekst koji smo uneli pri parametru `zaglavlje`. Kod ispisa uređenih po UDK, u zaglavlju se ispisuje i UDK.

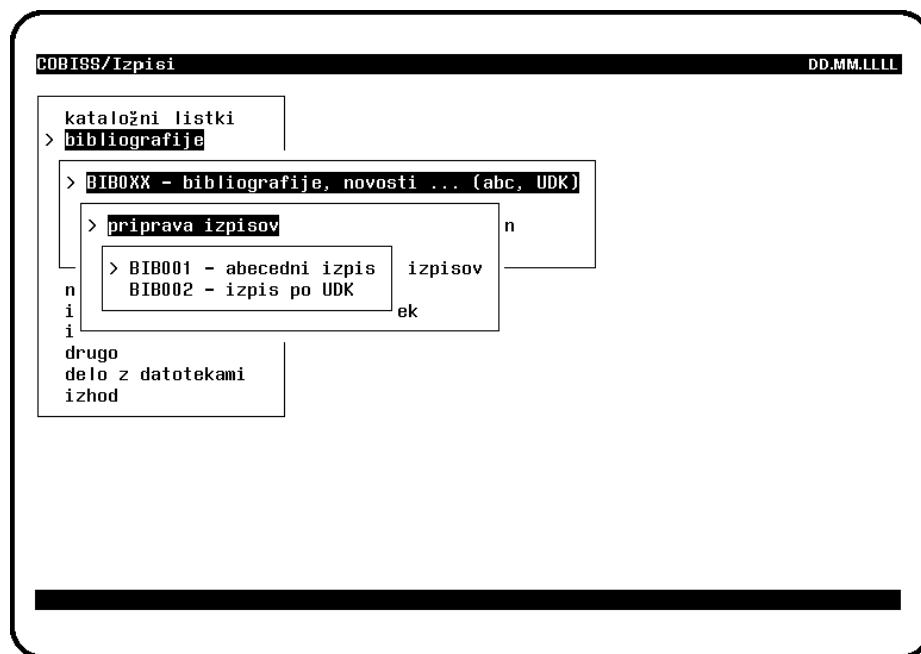
U donjem zaglavlju je, naizmenično levo ili desno, paginacija i na suprotnoj strani oznaka COBISS, a ispred paginacije tekst koji unosimo pri parametru `donje zaglavlje` (ovo ne važi za ispise u formatu ASCII i HTML).

Svaka bibliografska jedinica numerisana je s bibliografskim brojem. Ispred broja može da stoji oznaka, ako je unesemo pri parametru `oznaka ispred bibliografskog broja`.

Drugi deo ispisa sadrži registre: naslova, imena, predmeta i sadržaja. U registrima se ispisuju određena polja iz svih zapisa koje smo uključili u bibliografiju, takođe i pripadajući bibliografski brojevi tih zapisa. Pojedini registri predstavljeni su u poglavlju *5.1.2 Registri*.

IZBOR ISPISA

Grupa BIB0XX uključuje dva ispisa:

Slika 5.1 - 1: Izbor ispisa BIB0XX

IZBOR ZAPISA

Posle izbora ispisa, otvara nam se novi ekranski prozor u koji, iza komande *SELECT*, unosimo niz za pretraživanje (vidi priručnik *COBISS/Katalogizacija*, komanda *SELECT*). S tim nizom za pretraživanje, iz lokalne baze podataka biramo zapise koje želimo da uključimo u ispis.

Možemo da pretražujemo po bilo kojem prefiksu za pretraživanje. Spomenimo samo prefiks BI= koji je uveden upravo zbog lakšeg biranja zapisa za bibliografiju. S tim prefiksom pretražujemo po sadržaju potpolja 992b - *Oznaka zapisa*. U to potpolje unosimo dogovorene oznake, sastavljene samo iz slova i brojeva, jer se svi drugi znaci interpretiraju kao interpunkcija između pojedinih oznaka.

Primer:

992□□ bAB96, K963, JUL96

(Značenje oznaka u potpolju 992b: AB96 za građu koju je obradio katalogizator sa inicijalima AB u 1996. godini; K963 za nove knjige u 3. tromesečju 1996. godine; JUL96 za novu građu u julu 1996.)

Pomoću komande *SELECT*, između ostalog, možemo da razlikujemo zapise takođe u odnosu na vrstu građe (monografske publikacije, serijske publikacije, članci, neknjižna građa).

Primer:

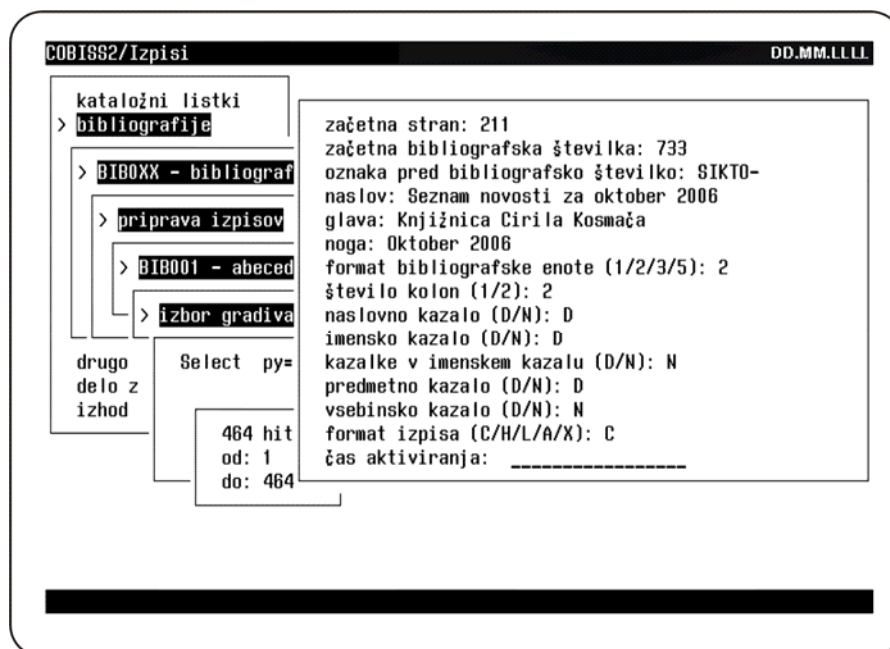
Select: *BI=JUL96/NBM*

(Biram zapise za izradu liste prnova za neknjižnu građu za mesec jul 1996.)

Upotrebom prefiksa za pretraživanje za predmetne odrednice, možemo da pripremimo i različite tematske bibliografije.

5.1.1 Opis parametara

Po izboru zapisa određujemo i vrednosti parametara od kojih veoma zavisi sadržaj i oblik ispisa.

Slika 5.1 - 2: Parametri za BIB0XX

Početa strana

Sa ovim parametrom određujemo, broj s kojim će biti paginirana prva strana ispisa. Parametar je obavezan, a preuzeta vrednost je *1*. Možemo da upišemo i drugu vrednost, npr. kod ispisa koji izlaze u nastavcima i imaju tekuću paginaciju.

Primer:

početna strana: *211*

Početni bibliografski broj

Određujemo početni bibliografski broj prve bibliografske jedinice koja će se pojaviti u ispisu. Preuzeta vrednost je *I*. I u ovom slučaju, potrebna je promena parametra u slučaju ispisa koji izlaze u nastavcima: prvi bibliografski broj u sledećem ispisu je, dakle, za jedan broj veći od broja koji ima poslednja bibliografska jedinica u prethodnom ispisu.

Primer:

početni bibliografski broj: 733

Ako ne želimo da se bibliografske jedinice numerišu, preuzetu vrednost brišemo.

Oznaka ispred bibliografskog broja

Možemo da upišemo oznaku koja će se ispisati ispred svakog bibliografskog broja. Obično je to akronim biblioteke ili godina za koju se izrađuje lista.

Primer:

oznaka ispred bibliografskog broja: *SIKTO* -

Naslov

Možemo da unesemo do 30 znakova dug tekst koji će se ispisati masnim slovima na prvoj strani ispisa.

Primer:

naslov: *Lista prinova za oktobar 2001. god.*

Zaglavljje

Upisujemo tekst koji će se ispisati u vrhu svake strane u bibliografskom delu ispisa. Možemo da unesemo najviše 30 znakova. Preuzeti tekst je *LISTA PRINOVA*.

Primeri:

zaglavljje: *Knjižnica Cirila Kosmača*

zaglavljje: *SERIJSKE PUBLIKACIJE*

Donje zaglavlje

Upisujemo tekst koji će se ispisati u dnu svake strane ispred paginacije. Možemo da unesemo najviše 30 znakova.

Primeri:

donje zaglavlje: *Oktobar 2001. god.*

donje zaglavlje: *januar–mart 1996. god.*

Format bibliografske jedinice (1/2/3)

Možemo da biramo jedan od tri različita formata ispisa bibliografske jedinice (za detaljniji opis vidi poglavlje 5.5 *Ispis bibliografske jedinice*):

"1" - ISO 690

"2" - ISBD

"3" - IEEE

Parametar je obavezan, a preuzeta vrednost je 2.

Vrednost ovog parametra ne utiče na ispis bibliografije u formatu XML.

Broj kolona (1/2)

Možemo da biramo jednu od dve mogućnosti:

"1" - *jednostubačni ispis*

"2" - *dvostubačni ispis*

Kod jednostubačnog ispisa, pojedinačne jedinice i svi registri ispisani su samo u jednom stupcu, slova su veća (80 znakova u redu), te je zato ispis pregledniji, s tim što se na jednoj strani ispiše manje jedinica nego kod dvostubačnog ispisa.

Kod dvostubačnog ispisa, jedinice su ispisane u dva stupca, te je zato ispis zbijen (132 znaka) i slova su manja, a na jednoj strani ispiše se više jedinica nego kod jednostubačnog ispisa.

Parametar je obavezan, a preuzeta vrednost je 2.

Bez obzira na vrednost parametra, ispis u formatu ASCII i HTML uvek je jednostubačni.

Vrednost ovog parametra ne utiče na ispis bibliografije u formatu XML.

Registar naslova (D/N)

Određujemo da li će se registar naslova ispisati (*D*) ili neće (*N*). Preuzeta vrednost je *D*.

Imenski registar (D/N)

Određujemo da li će se imenski registar ispisati (*D*) ili neće (*N*). Preuzeta vrednost je *D*.

Uputnice u imenskom registru (D/N)

Određujemo da li će se u imenskom registru ispisati takođe i uputnice (*D*) ili neće (*N*). Preuzeta vrednost je *N*.

Predmetni registar (D/N)

Određujemo da li će se predmetni registar ispisati (*D*) ili neće (*N*). Preuzeta vrednost je *D*.

Sadržaj (D/N)

Određujemo da li će se sadržaj ispisati (*D*) ili neće (*N*). Preuzeta vrednost je *N*.

Pismo ispisa (C/L)

Parametar je uveden u svim sistemima COBISS.XX, gde upotrebljavaju i ćiriličko pismo.

Možemo da biramo između:

"C" – ćirilica

"L" – latinica

S obzirom na izabrani parametar, u ispisu se u određenom pismu izpišu naslov (takođe naslovi pojedinih poglavlja), glava, noga, oznaka bibliografske jedinice itd.

Parametar je obavezan.

Razvrstavanje po redosledu slova (abc/abv)

Takođe je i taj parametar uveden u svim sistemima COBISS.XX, gde upotrebljavju i ćiriličko pismo.

Možemo da biramo između dva načina razvrstavanja bibliografskih jedinica u ispisu:

"abc" – razvrstavanje po abecedi

"abv" – razvrstavanje po azbuci

Parametar je obavezan.

Format ispisa (C/H/L/A/X)

Možemo da biramo:

"C" – COBISS

"H" – HTML

"L" – LaTeX

"A" – ASCII

"X" – XML

Dosadašnjem formatu COBISS, koji je uvažavan kod svih ispisa u segmentu COBISS2/Ispisi, dodati su formati ispisa HTML (*Hyper Text Markup Language*), LaTeX i ASCII i XML. Dok ispile u formatu COBISS ispisujemo iz sistema COBISS, datoteke u formatima HTML, LaTeX i ASCII i XML s postupkom `prenos` prenosimo u druga okruženja (vidi poglavlje 2.4 *Prenos*).

Formati ispisa detaljnije su predstavljeni u poglavlju 5.6 *Formati ispisa*.

Parametar je obavezan, a preuzeta vrednost je *C*.

5.1.2 Registri

Registar naslova

U registru naslova ispisuju se glavni stvarni naslov sa oznakom dela i stvarnim naslovom dela (200ahi), te uporedni stvarni naslov (200d), a osim toga i naslovi priloga dodatih, te prikritih, odnosno priključenih dela iz polja 421 i 423.

Iza pojedinog naslova, ispisuju se bibliografski brojevi odgovarajućih bibliografskih jedinica.

Registar je uređen po abecedi glavnog i uporednog stvarnog naslova iz polja 200, odnosno po proširenom obliku glavnog stvarnog naslova iz polja 532.

Primer:

Sajamska tribina 1
Sajamski kurir 38
150 godina fotografije u Srbiji 19

Tantos Iris como dragones 44
Todos los Iris al Iris 45

Imenski registar

U imenskom registru su po abecedi uređene jedinstvene odrednice za fizičke osobe i korporacije koje nose primarnu, alternativnu ili sekundarnu odgovornost (blok 7XX) te jedinstvene odrednice za autore priloga te dodanih, prikrivenih i priključenih dela (polja 421 i 423).

Kod svake jedinstvene odrednice ispisuju se bibliografski brojevi odgovarajućih bibliografskih jedinica. Kod osoba odn. korporacija koje nose alternativnu ili sekundarnu odgovornost (polja 7X1 i 7X2) se sem jedinstvene odrednice ispiše takođe i vrsta odgovornosti (iz potpolja 4).

Kod osoba odn. korporacija koje nose primarnu ili alternativnu odgovornost (polja 7X0 i 7X1) moguće je po dogovoru s bibliotečkim informacijskim servisom ispisati i naslov publikacije.

Kada želimo da su u imenskom registru uvrštene takođe i uputnice (blok 9), parametar `uputnice` u imenskom registru moramo postaviti na vrednost *D*.

Uputnice se ispisuju bez bibliografskog broja.

Primer:

Bibič, Adolf (autor) 29
 Biesty, Stephen 2
 Britansko zdravniško združenje v. British Medical Association
 British Medical Association 4

Carroll, Stephen 3
 Celebrini, Dubravka (priređivač) 13

Ferbar, Janez (prevodilac) 5, 31, 51
 Fink, Mitja Hafner- v. Hafner-Fink, Mitja
 Fink-Hafner, Danica (autor) 29
 Frkovič-Grazio, Snježana (autor) 30

Golouh, Rastko (autor) 30
 Gore, Al (autor predgovora) 18
 Grazio, Snježana Frkovič- v. Frkovič-Grazio, Snježana

Habberton, John 7
 Hafner, Danica Fink- v. Fink-Hafner, Danica
 Hafner-Fink, Mitja (autor) 29
 Hermann, Friedrich (autor, ilustrator) 5
 Horvat, Martin (urednik) 9

IFIP WG 11.3 workshop on database security (1988 ; Kingston, Ont.) 8

Predmetni registar

U predmetnom registru ispisuju se kontrolisane predmetne odrednice (iz polja 600–609) i slobodno oblikovane predmetne odrednice (iz polja 610). Uz svaku jedinicu u registru ispisuju se odgovarajući bibliografski brojevi bibliografskih jedinica.

Na raspolaganju su dva tipa predmetnog registra. Kod prvog tipa se za pojedinačne zapise ispisuju sve permutacije potpolja 610a i potpolja iz polja 600.

Primer:

albumi/ Gorenjska 66
 alternativni energetske viri/ geotermalna energija/ termalne vode 55
 angleščina/ računalništvo/ terminološki slovarji/ slovenščina 241
 geotermalna energija/ termalne vode/ alternativni energetske viri 55
 Gorenjska/ albumi 66

računalniška grafika/ stereogram 43
 računalništvo/ terminološki slovarji/ slovenščina/ angleščina 241

slovenščina/ angleščina/ računalništvo/ terminološki slovarji 241
 stereogram/ računalniška grafika 43

termalne vode/ alternativni energetske viri/ geotermalna energija 55
 terminološki slovarji/ slovenščina/ angleščina/ računalništvo 241
 terminološki slovarji/ slovenščina/ nemščina/ borzništvo 237

U slučaju drugog tipa, u ispisu su združena sva polja 600–610 sa istim odrednicama, a posebno su ispisane samo različite pododrednice.

Primer:

Rudarsko-geološka fakulteta (Tuzla) - 1960/1990 918
 Rude
 - obogatitev - flotacija - učbenik za fakultete 1024
 - priprava - učbenik za fakultete 1021
 Rudniki
 - eksploatacija - učbenik za fakultete 1026
 - jamski prostori - rudarski stroji - učbenik za fakultete 1022
 - miniranje - vrtanje - učbenik za fakultete 1025
 Slikarstvo
 - katalog razstave 1152
 - modernizem - Slovenija - 1880/1980 - študija 1144

Preuzet je drugi tip predmetnog registra. Biblioteka koja želi koristiti prvi tip predmetnog registra treba da o tom obavesti bibliotečki informacijski servis.

Sadržaj

Za sadržaj se odlučujemo prvenstveno prilikom ispisa po UDK grupama da bismo dobili popis svih UDK grupa sa odgovarajućim stranama. Sadržaj se ispisuje na kraju liste. Izuzetak su samo liste prinovala pripremljene u formatu HTML, na kojima se sadržaj ispisuje na početku.

Primer:

VSEBINA	
0 SPLOŠNO	1
1 FILOZOFIJA. PSIHOLOGIJA	3
2 VERSTVO. MITOLOGIJE	8
3 DRUŽBENE VEDE	8
5 NARAVOSLOVNE VEDE	10
6 UPORABNE VEDE	10
7 UMETNOST. ARHITEKTURA. FOTOGRAFIJA. GLASBA. ŠPORT	10
80 JEZIKOSLOVJE	11
82 KNJIŽEVNOST NASPLOH	13
82.0 LITERARNA VEDA. LITERARNA TEORIJA	15
82(091) LITERARNA ZGODOVINA	15
9 DOMOZNANSTVO. ZEMLJEPIS. BIOGRAFIJE. ZGODOVINA	16
NASLOVNO KAZALO	17
IMENSKO KAZALO	19
PREDMETNO KAZALO	23

5.1.3 BIB001 - abecedni ispis

Kod abecednih ispisa, jedinice su uređene po abecedi odrednica. Odrednica je ispisana masnim slovima.

Na sledećoj strani prikazan je slovenački primer prve strane dvostubačnog ispisa liste prinova. Bibliografske jedinice ispisane su u formatu ISBD.

januar-marec 2001	
SEZNAM NOVOSTI	
ANDREWS, Virginia C. Otrok mraka / V. C. Andrews ; [prevedla Breda Lipovšek]. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 2001 (Ljubljana : Mladinska knjiga). - 428 str. ; 24 cm. - (Zbirka Oddih) COBISS.SI-ID 109873408 SIRMB 1	oblikovala Claire Jones ; prevedla Andreja Peček]. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 2001 (natisnjeno na Tajskem). - 1 postavljanke ([8] str.) : barvne ilustr. ; 25 cm. - (Minkina zbirka) -- Minkin dan na kmetiji / Lucy Cousins. - cop. 2001. - [14] str. : barvne ilustr. ; 10 cm COBISS.SI-ID 1979828 SIRMB 6
ANDREWS, Virginia C. Polnočna šepetanja / V. C. Andrews ; [prevedla Nada Pantič Starič]. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 2001 (Ljubljana : Mladinska knjiga). - 374 str. ; 24 cm. - (Zbirka Oddih) COBISS.SI-ID 109872896 SIRMB 2	ČU ČU ČUUU!. - Ljubljana : Mladinska knjiga, cop. 2001 (izdelano na Kitajskem). - 1 kartonka ([10] str.) : ilustr. ; 10 x 14 cm. - (Knjiga ropotulja) COBISS.SI-ID 8819877 SIRMB 7
COUSINS, Lucy Minka v avtobusu / Lucy Cousins ; [izvirmo besedilo napisal Andrew Brenner ; prevedla in uredila Andreja Peček]. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 2001. - [21] str. : barvne ilustr. ; 21 cm COBISS.SI-ID 8737436 SIRMB 4	DE ANGELIS, Barbara Skrivnosti o moških, ki bi jih morala poznati vsaka ženska / Barbara De Angelis ; [prevedla Irena Kovačič]. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 2001 (Maribor : Ma-tisk). - 266 str. ; 21 cm COBISS.SI-ID 3225139 SIRMB 9
COUSINS, Lucy Minka v kopalnici / Lucy Cousins ; [izvirmo besedilo napisal Andrew Brenner ; prevedla in uredila Andreja Peček]. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 2001 (natisnjeno v Hongkongu). - [20] str. : barvne ilustr. ; 21 cm COBISS.SI-ID 8737180 SIRMB 5	DEXTER, Colin Tihi svet Nicholasa Quinna : inšpektor Morse na univerzi / Colin Dexter ; [prevedel Radovan Kozmos]. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 2001 (Maribor : Ma-tisk). - 252 str. : zvd. ; 24 cm. - (Zbirka Oddih) COBISS.SI-ID 110447872 SIRMB 10
COUSINS, Lucy Minkina kmetija : postavljanke in igralna knjiga / Lucy Cousins ; [postavljanke]	DOCHÉ, Charles Poznam 100 živali / Charles Doché ; [prevedla Maja Bajželj]. - Ljubljana :
COBISS	leposlovje 1

Slika 5.1 - 3: Ispis BIB001

5.1.4 BIB002 - ispis po UDK-u

Kod ispisa po UDK-u, jedinice su uređene po UDK grupama iz potpolja *675b - Grupa*, a unutar pojedine grupe po abecedi odrednica.

Nazivi UDK grupa ispisuju se većim masnim slovima.

Pre instalacije programa za ispis bibliografija, biblioteke same moraju da odrede šifarnik UDK grupa (vidi priručnik *COBISS/Katalogizacija*, komanda *EDIT CODES*, CODE 87). Na taj način je unos UDK grupa u potpolje 675b kontrolisan, jer možemo da unosimo samo one UDK grupe koje su u šifarniku.

Zapisi, koji u potpolju 675b nemaju unete UDK grupe, ispisuju se na početku ispisne liste.

Na sledećoj strani prikazan je slovenački primer prve strane dvostubačnog ispisa liste prnova, uređene po UDK-u. Bibliografske jedinice ispisane su u formatu ISBD.

0

Mariborska knjižnica

2

Seznam novosti - april 2002

0 SPLOŠNO

KNJIGA, ki razkriva svet / [besedila Luisa Cesana ... [et al.] ; ilustracije Susanna Addario ... [et al.] ; prevod Maja Kraigher]. - Ljubljana : Alba 2000, 2002 (Ljubljana : Schwarz). - 96 str. : ilustr. ; 30 cm

COBISS.SI-ID 115847424

1

MICROSOFT Windows XP korak za korakom / [avtor Online Training Solutions ; prevod Iolar]. - Ljubljana : Pasadena, 2002 (Ljubljana : Tiskarna Ljubljana). - XV, 333 str. : ilustr. ; 21 cm

COBISS.SI-ID 116856576

2

.

.

.

ŠÖMEN, Branko

Molčeče nevidno bratstvo : prostozidarstvo na Slovenskem / Branko Šömen. - Murska Sobota ; Zagreb ; Ljubljana : Magnolija, 2002 ([Ljubljana] : Euroadria). - 399 str. : ilustr. ; 25 cm

COBISS.SI-ID 116617216

4

1 FILOZOFIJA. PSIHOLOGIJA

KANTE, Božidar

Filozofija umetnosti / Božidar Kante. - Ljubljana : Jutro, 2001. - 256 str. : ilustr. ; 24 cm

COBISS.SI-ID 115327744

5

PLATO

Parmenid / Platon ; prevod, opombe in

sprema beseda Boris Vezjak. - Ljubljana : Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001 (Ljubljana : Littera picta). - 212 str. : portret ; 22 cm. - (Philosophica. Series Classica / Založba ZRC, ZRC SAZU)

COBISS.SI-ID 115195392

6

URŠIČ, Marko, 1951-

Štirje časi : filozofski pogovori in samogovori. Pomlad : prvi čas / Marko Uršič. - 1. izd., 1. natis. - Ljubljana : Cankarjeva založba, 2002 ([Ljubljana] : Biro M). - 602 str. ; 23 cm

COBISS.SI-ID 116250624

7

.

.

.

2 VERSTVO. MITOLOGIJE

AUBERT, Roger

Zgodovina Cerkev. 6, Cerkev svetovnih razsežnosti / [R. Aubert in sodelavci P. E. Crunicam ... [et. al.] ; prevod Marko Urbanija, Marija in Pavel Bratina ; kazala Zmaga Kumer ; slovenske fotografije Marjan Smerke, arhiv Družine]. - Ljubljana : Družina, 2002 (Ljubljana : Tiskarna Ljubljana). - 512 str. : ilustr. ; 24 cm

Vsebina na nasl. str.: Katolicizem v anglosaškem svetu in Južni Ameriki ; Misijski in katoliške vzhodne Cerkev ; Papeži s konca XX. stoletja

COBISS.SI-ID 115689216

9

CERKEV na slovenskem v 20. stoletju / [uredili Metod Bedenik, Janez Juhart in Bogdan Kolar ; kazala pripravil Edo Škulj]. -

COBISS

Seznam novosti 1

Slika 5.1 - 4: Ispis BIB002